

Repertoriul jurisprudenței

CONCLUZIILE AVOCATULUI GENERAL
JULIANE KOKOTT
prezentate la 31 ianuarie 2013¹

Cauza C-267/11 P

**Comisia Europeană
împotriva Republicii Letonia
Cu participarea**

Republicii Ceha

„Recurs — Directiva 2003/87/CE — Sistemul de comercializare a cotelor de emisie de gaze cu efect de seră — Plan național de alocare a cotelor Letoniei pentru perioada 2008-2012 — Plan nou — Lipsa răspunsului Comisiei”

I – Introducere

1. Directiva 2003/87/CE, care stabilește un sistem de comercializare a cotelor de emisie de gaze cu efect de seră², în versiunea relevantă în raport cu prezentul recurs, prevedea că statele membre ar trebui să elaboreze și să prezinte Comisiei planuri naționale de alocare a drepturilor de emisie. Comisia putea respinge integral sau parțial planul în termen de trei luni. Potrivit unei jurisprudențe constante a Tribunalului, atunci când Comisia nu se pronunța în termen, planul devenea definitiv și beneficia de o prezumție de legalitate care permitea statului membru să îl execute³.

2. În prezenta cauză, Comisia a respins mai întâi, în timp util, planul Letoniei pentru perioada 2008-2012. Letonia a notificat ulterior un nou plan, care prevedea în special alocarea unor drepturi de emisie mult mai semnificative decât cele autorizate de Comisie în prima decizie.

3. Comisia a respins acest plan nu în termen de trei luni, ci mult mai târziu. Sesizat de Letonia cu o acțiune, Tribunalul a constatat că noul plan al Letoniei a devenit definitiv la expirarea termenului de trei luni și a anulat cea de a doua decizie de respingere a Comisiei⁴.

4. Comisia critică această hotărâre. Este necesar să se precizeze dacă un al doilea proiect de plan, precum cel în cauză, devine definitiv la trei luni de la notificare în cazul în care Comisia nu îl respinge.

1 — Limba originală: germană.

2 — Directiva 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 octombrie 2003 de stabilire a unui sistem de comercializare a cotelor de emisie de gaze cu efect de seră în cadrul Comunității și de modificare a Directivei 96/61/CE a Consiliului (JO L 275, p. 32, Ediție specială, 15/vol. 10, p. 78), în versiunea modificată prin Directiva 2004/101/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 27 octombrie 2004 (JO L 338, p. 18, Ediție specială, 15/vol. 12, p. 61). Directiva 2009/29/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 aprilie 2009 de modificare a Directivei 2003/87/CE în vederea îmbunătățirii și a extinderii sistemului comunitar de comercializare a cotelor de emisie de gaze cu efect de seră (JO L 140, p. 63) a desființat procedura examinată în prezenta cauză și a acordat Comisiei prerogative mai largi.

3 — Hotărârea din 23 noiembrie 2005, Regatul Unit/Comisia (T-178/05, Rec., p. II-4807, punctul 55), Ordonanța din 30 aprilie 2007, EnBW Energie Baden-Württemberg/Comisia (T-387/04, Rep., p. II-1195, punctul 115), și Hotărârea din 22 martie 2011, Letonia/Comisia (T-369/07, Rep., p. II-1039, punctul 47).

4 — Hotărârea Letonia/Comisia, citată la nota de subsol 3.

II – Cadrul juridic

5. Directiva 2003/87 transpune convenții internaționale privind lupta împotriva încălzirii climatice, respectiv Convenția-cadru a Organizației Națiunilor Unite privind schimbările climatice, adoptată la New York la 9 mai 1992 și aprobată în numele Comunității Europene prin Decizia 94/69/CE⁵, și Protocolul de la Kyoto la Convenția-cadru, adoptat la 11 decembrie 1997 (Decizia 1/CP.3 „Adoptarea Protocolului de la Kyoto la convenția-cadru...”), care a fost aprobat prin Decizia 2002/358/CE⁶.

6. Articolul 1 din Directiva 2003/87 prevede:

„Prezenta directivă instituie un sistem de comercializare a cotelor de emisie de gaze cu efect de seră [...] pentru a promova reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră într-un mod rentabil și eficient din punct de vedere economic.”

7. Articolul 9 din Directiva 2003/87 are următorul cuprins:

„(1) Pentru fiecare perioadă prevăzută la articolul 11 alineatele (1) și (2), fiecare stat membru elaborează un plan național în care precizează cantitatea totală de cote pe care intenționează să le aloce pentru perioada respectivă și modul în care propune să fie alocate acestea. Planul se bazează pe criterii obiective și transparente, inclusiv pe cele enumerate în anexa III, luând în considerare observațiile publicului. Fără a aduce atingere dispozițiilor tratatului, Comisia elaborează până la 31 decembrie 2003 orientări privind aplicarea criteriilor enumerate în anexa III.

Pentru perioada prevăzută la articolul 11 alineatul (1), planul este publicat și notificat Comisiei și celorlalte state membre până la 31 martie 2004. Pentru perioadele ulterioare, planul este publicat și notificat Comisiei și celorlalte state membre cu cel puțin 18 luni înainte de începutul perioadei respective.

(2) [...]

(3) În termen de trei luni de la notificarea unui plan național de alocare de către un stat membru în conformitate cu alineatul (1), Comisia poate respinge planul în cauză sau orice element al acestuia, pe baza incompatibilității cu criteriile enumerate în anexa III sau a incompatibilității cu articolul 10. Statul membru adoptă o decizie în temeiul articolului 11 alineatul (1) sau (2) numai în cazul în care modificările propuse sunt acceptate de Comisie. Comisia motivează orice decizie de respingere.”

8. Potrivit articolului 11 alineatul (2) din Directiva 2003/87:

„Pentru perioada de cinci ani care începe la 1 ianuarie 2008 și pentru fiecare perioadă ulterioară de cinci ani, fiecare stat membru decide cu privire la cantitatea totală de cote pe care le alocă pentru perioada respectivă și inițiază procesul de alocare a cotelor respective operatorilor fiecărei instalații. Această decizie se adoptă cu cel puțin 12 luni înainte de începutul perioadei respective și se bazează pe planul național de alocare al statului membru elaborat în temeiul articolului 9 și în conformitate cu articolul 10, luând în considerare observațiile publicului.”

5 — Decizia Consiliului din 15 decembrie 1993 privind încheierea Convenției-cadru (JO 1994, L 33, p. 11, Ediție specială, 11/vol. 8, p. 132).

6 — Decizia Consiliului din 25 aprilie 2002 privind aprobarea, în numele Comunității Europene, a Protocolului de la Kyoto la Convenția-cadru și îndeplinirea în comun a angajamentelor care decurg din acesta (JO L 130, p. 1, Ediție specială, 11/vol. 27, p. 220).

9. Anexa III la Directiva 2003/87 enumeră douăsprezece criterii aplicabile planurilor naționale de alocare. Criteriile nr. 1-3 din anexa III prevăd următoarele:

- „1. Cantitatea totală de cote care urmează să fie alocate pentru perioada în cauză este în conformitate cu obligațiile statului membru privind limitarea emisiilor în conformitate cu Decizia 2002/358/CE și cu Protocolul de la Kyoto, având în vedere, pe de o parte, proporția din totalitatea emisiilor pe care aceste cote le reprezintă în comparație cu emisiile din surse care nu sunt reglementate prin prezenta directivă și, pe de altă parte, politicile naționale în domeniul energiei, și este necesar să fie în conformitate cu sistemul național privind modificările climatice. Cantitatea totală de cote care urmează să fie alocate nu este mai mare decât ceea ce este considerat necesar pentru aplicarea strictă a criteriilor prezentei anexe. Înainte de 2008, această cantitate se va conforma intenției statelor membre de realizare sau de depășire a obiectivului său în temeiul Directivei 2002/358/CE și al Protocolului de la Kyoto.
2. Cantitatea totală de cote care urmează să fie alocate este în conformitate cu evaluarea situației curente și anticipate înregistrate în vederea asigurării contribuției statelor membre la îndeplinirea angajamentelor Comisiei asumate în temeiul Deciziei 93/389/CEE.
3. Cantitățile de cote care urmează să fie alocate sunt în conformitate cu potențialul de reducere a emisiilor, inclusiv cu potențialul tehnic, al activităților reglementate de prezentul sistem. Statele membre pot distribui cotele pe baza mediei emisiilor de gaze cu efect de seră în funcție de produsele aferente fiecărei activități și de progresul realizabil la nivelul fiecărei activități.”

III – Istoricul cauzei

10. Prin scrisoarea din 16 august 2006, Republica Letonia a notificat Comisiei Comunităților Europene, în aplicarea articolului 9 alineatul (1) din Directiva 2003/87, planul său național de alocare pentru perioada 2008-2012 (denumit în continuare „PNA”). Conform PNA, Republica Letonia intenționa să aloce industriei sale naționale incluse în domeniul de aplicare al anexei I la Directiva 2003/87 o medie anuală totală de 7,763883 milioane de tone echivalent dioxid de carbon (în continuare, „MteCO₂”).

11. La 29 noiembrie 2006, Comisia a respins acest plan și a solicitat reducerea cantității totale de cote care va fi alocată în temeiul sistemului comunitar cu 4,480580 MteCO₂, astfel încât să nu depășească 3,283303 MteCO₂.

12. Prin scrisoarea din 29 decembrie 2006, Republica Letonia a notificat Comisiei un PNA revizuit, care prevedea alocarea unei medii anuale totale de 6,253146 MteCO₂.

13. Prin scrisoarea din 30 martie 2007, redactată în limba engleză, Comisia a constatat că informațiile conținute în PNA revizuit sunt incomplete și a solicitat Republicii Letonia să răspundă la anumite întrebări și să îi furnizeze informații suplimentare. Ulterior răspunsului Republicii Letonia, Comisia a adoptat, la 13 iulie 2007, Decizia C(2007) 3409 privind modificarea planului național de alocare a cotelor de emisie de gaze cu efect de seră notificat de Republica Letonia în conformitate cu Directiva 2003/87 (denumită în continuare „decizia atacată”). Comisia a constatat că alocarea cotelor prevăzută în plan depășea maximul autorizat cu 2,825030 MteCO₂.

IV – Procedura în fața Tribunalului și concluziile

14. Letonia a formulat o acțiune împotriva deciziei atacate și a fost susținută de Lituania și de Slovacia. Regatul Unit a intervenit în susținerea concluziilor Comisiei.

15. Tribunalul nu a examinat decât unul dintre cele patru motive, respectiv cel întemeiat pe neadoptarea în termen a deciziei de către Comisie. Tribunalul a constatat că noul PNA al Letoniei a rămas definitiv la expirarea termenului de trei luni de la notificare, dat fiind că nu a fost respins de Comisie în termenul legal. În consecință, Tribunalul a anulat decizia atacată prin Hotărârea din 22 martie 2011, Letonia/Comisia (T-369/07, Rep., p. II-1039, denumită în continuare „hotărârea atacată”).

16. Împotriva acestei hotărâri este îndreptat recursul Comisiei, care solicită Curții:

- anularea hotărârii atacate;
- obligarea Republicii Letonia la plata cheltuielilor de judecată.

17. Republica Letonia solicită Curții respingerea recursului.

18. Concluziile Republicii Letonia sunt susținute de Republica Cehă, a cărei cerere de intervenție a fost autorizată de președintele Curții prin Ordonanța din 29 septembrie 2011.

19. Părțile și-au prezentat argumentele în scris și, cu excepția Republicii Cehe, oral, la 16 ianuarie 2013.

V – Analiză juridică

A – Cu privire la recurs

20. Directiva 2003/87, în versiunea aplicabilă în prezenta cauză, prevede că statele membre elaborează planuri de alocare a drepturilor de emisie (așa-numitele PNA) pentru perioade determinate, în speță pentru perioada 2008-2012. Acestea notifică planurile Comisiei, care, în temeiul articolului 9 alineatul (3) prima teză din Directiva 2003/87, le poate respinge în termen de trei luni atunci când nu sunt compatibile cu anumite criterii. În cazul în care Comisia nu le respinge, acestea servesc drept bază pentru alocarea de drepturi de emisie întreprinderilor vizate de directivă.

21. Prezentul recurs privește tratamentul unui al doilea proiect de PNA, notificat de Letonia în urma respingerii de către Comisie a unui prim proiect. Aceasta din urmă critică în special faptul că Tribunalul a examinat decizia în litigiu privind acest al doilea PNA în raport cu aceleași criterii precum cele aplicate pentru decizia referitoare la primul plan. Propunem, în consecință, să prezentăm mai întâi jurisprudența Tribunalului cu privire la decizia referitoare la primul plan, conform articolului 9 alineatul (3) prima teză din Directiva 2003/87, iar ulterior să examinăm dacă această jurisprudență poate fi aplicabilă și în cazul deciziei privind cel de al doilea proiect de plan.

1. Cu privire la decizia privind un *prim* proiect de plan

22. Articolul 9 alineatul (3) prima teză din Directiva 2003/87 nu reglementează expres consecințele cazului în care Comisia nu se pronunță în termen de trei luni cu privire la un plan care i-a fost notificat.

23. Cu toate acestea, la punctul 47 din hotărârea atacată, Tribunalul constată, în temeiul jurisprudenței sale constante că, în lipsa unei decizii de respingere a Comisiei în acest termen, un *prim* plan notificat devine definitiv și beneficiază de o prezumție de legalitate care permite statului membru să îl pună în aplicare.

24. La prima vedere, acest rezultat este surprinzător. În dreptul Uniunii, astfel de dispoziții nu există decât cu titlu excepțional, în domeniul ajutoarelor de stat și în cel al controlului fuziunilor. În acest cadru, se prevede expres că o măsură notificată, respectiv un ajutor sau o concentrare economică între întreprinderi, este considerată aprobată atunci când Comisia nu se pronunță în termenul acordat⁷. În schimb, articolul 9 alineatul (3) din Directiva 2003/87 nu cuprindea nicio dispoziție expresă de acest tip. La origine însă, ficțiunea juridică a aprobării care exista în ceea ce privește examinarea preliminară a Comisiei în materia ajutoarelor de stat nu se întemeia pe o dispoziție expresă, ci pe jurisprudența Curții, care era întemeiată pe urgența acestei examinări⁸.

25. În prezenta cauză, jurisprudența Tribunalului cu privire la articolul 9 alineatul (3) din Directiva 2003/87 este întemeiată pe competența restrânsă a Comisiei de a controla PNA⁹, precum și pe caracterul urgent pe care îl are controlul Comisiei¹⁰.

26. Limitele stricte ale prerogativelor Comisiei care decurg din articolul 9 alineatul (3) prima teză din Directiva 2003/87 reies în special din faptul că această dispoziție autorizează Comisia numai să respingă un plan în termen de trei luni, întemeindu-se doar în această privință pe criterii determinate. În plus, o respingere în temeiul articolului 9 alineatul (3) a treia teză trebuie motivată. În schimb, o aprobare a planului nu este necesară.

27. Necesitatea acestui termen rezultă din calendarul Directivei 2003/87, subliniat de Letonia și de Republica Cehă. În temeiul acestuia, planurile sunt notificate Comisiei cu cel puțin optsprezece luni anterior începutului perioadei vizate¹¹ și sunt puse în aplicare cel târziu cu douăsprezece luni anterior începutului acestei perioade printr-o alocare a drepturilor de emisie¹².

28. În consecință, în cazul în care Comisia nu respectă termenul de decizie, există riscul ca statul membru respectiv să nu poată respecta, la rândul său, termenul pentru punerea în aplicare a planului. Dacă, precum în prezenta cauză, elaborarea planului are o întârziere semnificativă, poate exista chiar riscul ca perioada de alocare să înceapă înainte să existe un plan definitiv. Directiva 2003/87 nu cuprinde dispoziții exprese pentru această situație. Ea poate fi eventual interpretată în sensul că sectoarele industriale vizate din statul membru nu mai pot emite deloc gaze cu efect de seră până la acceptarea și la punerea în aplicare a unui plan.

29. În consecință, ficțiunea juridică a aprobării unui prim plan ulterior expirării termenului, care rezultă din jurisprudența Tribunalului, este logică. În prezenta cauză nu este însă necesar să se decidă dacă trebuie menținută. Astfel, Comisia nu o repune în discuție.

2. Cu privire la temeiul juridic al deciziei referitoare la *al doilea* proiect de plan

30. În schimb, Comisia critică faptul că Tribunalul a constatat, la punctele 52-57 din hotărârea atacată, că Letonia a prezentat un nou plan care trebuia din nou examinat de Comisie conform articolului 9 alineatul (3) prima teză din Directiva 2003/87, pe același temei precum primul plan care a fost notificat.

7 — A se vedea articolul 4 alineatul (6) din Regulamentul (CE) nr. 659/1999 al Consiliului din 22 martie 1999 de stabilire a normelor de aplicare a articolului 93 din Tratatul CE (JO L 83, p. 1, Ediție specială, 08/vol. 1, p. 41) și articolul 10 alineatul (6) din Regulamentul (CE) nr. 139/2004 al Consiliului din 20 ianuarie 2004 privind controlul concentrărilor economice între întreprinderi (JO L 24, p. 1, Ediție specială, 08/vol. 1, p. 201).

8 — Hotărârea din 11 decembrie 1973, Lorenz (120/73, Rec., p. 1471, punctul 4).

9 — Limitele prerogativelor de control ale Comisiei care au fost constatate de Tribunal au fost confirmate în principiu în Hotărârile din 29 martie 2012, Comisia/Polonia (C-504/09 P) și Comisia/Estonia (C-505/09 P).

10 — Hotărârea atacată, punctul 54.

11 — Articolul 9 alineatul (1) din Directiva 2003/87.

12 — Articolul 11 alineatul (2) din Directiva 2003/87.

31. Astfel, Tribunalul pleacă de la principiul că notificarea unui al doilea plan, revizuit, nu este fundamental diferită de notificarea unui prim plan, aspect asupra căruia Letonia și Republica Cehă sunt de acord. În consecință, termenul de la articolul 9 alineatul (3) prima teză din Directiva 2003/87 ar fi aplicabil în același mod în cazul notificării ambelor planuri.

32. În schimb, Comisia susține că decizia pe care a adoptat-o în temeiul articolului 9 alineatul (3) a doua teză din Directiva 2003/87 nu este supusă niciunui termen.

33. Cuprinsul acestei dispoziții nu este lipsit de ambiguitate. Ea prevede că statul membru nu adoptă nicio decizie în temeiul articolului 11 alineatul (1) sau (2) decât când Comisia acceptă modificările propuse. Deciziile statului membru vizate sunt cele care constau în punerea în aplicare a planului.

34. Analizând izolat modul de redactare a articolului 9 alineatul (3) a doua teză din Directiva 2003/87, s-ar putea considera că un plan nu poate fi pus în aplicare decât, mai întâi, dacă sunt propuse modificări și, apoi, dacă sunt acceptate de Comisie. Această interpretare nu ar avea totuși sens. Din ce motiv ar trebui ca fiecare plan să fie în mod obligatoriu modificat și să primească acordul Comisiei pentru a fi pus în aplicare? Este evident că un plan care nu necesită modificări poate fi pus în aplicare direct.

35. Contextul acestei dispoziții și în special legătura sa cu articolul 9 alineatul (3) prima teză din Directiva 2003/87 permite înțelegerea sensului ei. Nu poate fi vorba decât despre modificarea planurilor în sensul acestei dispoziții. În consecință, pot exista două ipoteze, respectiv modificarea planurilor respinse de Comisie și modificarea planurilor care nu au fost respinse.

36. Ultima ipoteză este simplă. Este evident că statele membre nu sunt autorizate să modifice fără implicarea Comisiei planurile pe care aceasta nu le-a respins. În caz contrar, ele ar putea eluda articolul 9 alineatul (3) prima teză din Directiva 2003/87. În consecință, modificările nu pot fi puse în aplicare decât după acceptarea lor de către Comisie.

37. În acest caz, faptul că articolul 9 alineatul (3) a doua teză din Directiva 2003/87 nu prevede un termen nu este foarte problematic, în măsura în care Comisia și statul membru sunt deja de acord cu privire la un plan. Dacă este cazul, statul membru poate mai întâi să pună în aplicare planul și apoi să ia în considerare, cu titlu suplimentar, eventualele modificări, ulterior aprobării de către Comisie. Ar trebui, așadar, să fie suficientă gestionarea procedurii de către Comisie fără întârzieri inutile.

38. În schimb, modificarea unui plan pe care Comisia l-a respins este de altă natură. Ea este necesară pentru surmontarea obiecțiilor Comisiei. Există totuși o urgență considerabilă, sporită în raport cu cazul în care decizia privește proiectul planului inițial: astfel, Comisia a respins deja planul inițial. Este, prin urmare, exclusă punerea sa în aplicare provizorie, iar timpul rămas până la începerea aplicării planului este chiar mai redus decât în cazul notificării primului plan.

39. În consecință, la punctele 52-57 din hotărârea atacată, în cazul deciziei adoptate în temeiul articolului 9 alineatul (3) a doua teză din Directiva 2003/87, Tribunalul aplică termenul prevăzut la articolul 9 alineatul (3) prima teză și consecința juridică a nerespectării sale: orice notificare, indiferent dacă privește un proiect de plan sau o serie de modificări, determină începerea unui nou termen. Potrivit Tribunalului, în cazul în care Comisia nu își exprimă opinia în termen, modificările devin de asemenea definitive.

40. La punctele 52 și 53 din hotărârea atacată, Tribunalul omite însă că, în temeiul modului de redactare a articolului 9 alineatul (3) primele două teze din Directiva 2003/87, notificarea planurilor și notificarea modificărilor au consecințe juridice diferite. Un plan nu poate decât să facă obiectul unei respingeri de către Comisie, însă o modificare trebuie aprobată de aceasta înainte de a putea fi pusă în aplicare.

41. Aceste diferențe de regim sunt întemeiate pe o diferență esențială între prima notificare a unui plan și notificarea modificărilor, diferență care rezidă în adoptarea de către Comisie a unei decizii privind primul proiect de plan.

42. În această decizie, Comisia și-a făcut deja cunoscută poziția. În prezenta cauză, a solicitat în special reducerea cu 4,480580 MteCO₂ pe an a cantității totale de cote care urmează să fie alocate în temeiul sistemului comunitar, fixată în primul proiect de plan la 7,763883 MteCO₂, și limitarea cantității totale medii de cote care urmează să fie alocate la 3,283303 MteCO₂ pe an.

43. La articolul 2 și la articolul 3 alineatul (2) din prima decizie, Comisia anunțase deja că nu se opune modificărilor în acest sens. Cu toate acestea, la articolul 3 alineatul (3) a amintit că, dacă se propun alte modificări, ele urmează să fie supuse aprobării.

44. Planul revizuit prevedea alocarea unor cote aproape duble față de cele autorizate de Comisie, respectiv în medie 6,253146 MteCO₂ pe an. Este dificil de presupus că acest plan ar fi fost aprobat de la bun început de Comisie.

45. Contrar celor considerate de Tribunal la punctele 54 și 55 din hotărârea atacată, noțiunea „securitate juridică” nu conduce la un rezultat diferit. Dimpotrivă, securitatea juridică implică respectarea constatărilor primei decizii a Comisiei, care nu a fost contestată de Letonia.

46. Nici urgența de a adopta o decizie privind cel de al doilea plan nu poate justifica ficțiunea juridică a unei aprobări care ar fi contrară unei decizii anterioare. Desigur, la punctele 54 și 55 din hotărârea atacată, Tribunalul subliniază în mod întemeiat interesul pe care îl au statele membre în sensul adoptării rapide a unei decizii de către Comisie. Atunci însă când un stat membru renunță să conteste o primă decizie de respingere și ulterior prezintă un nou proiect de plan vădit incompatibil cu această decizie, nu se poate aștepta cu bună-credință ca acest proiect să fie aprobat de Comisie fără obiecții.

47. În plus, termenul de trei luni se poate dovedi prea scurt în anumite situații. Atunci când statul membru și Comisia nu reușesc să ajungă la un acord pentru o perioadă îndelungată, se poate dovedi necesar chiar să se reacționeze în termene semnificativ mai scurte.

48. Există dubii dacă în prezenta cauză Comisia a acționat cu celeritatea necesară. Aceasta nu permite însă să se presupună că ar fi aprobat proiectul contrar deciziei sale anterioare. În schimb, Letonia ar fi putut utiliza acțiunea în constatarea abținerii nelegale de a acționa, reglementată la articolul 265 TFUE, dacă era cazul, acționând și pe calea măsurilor provizorii.

49. Așadar, Hotărârea Tribunalului este afectată de o eroare de drept în măsura în care consideră, la punctul 60, că al doilea plan notificat de Letonia a rămas definitiv la expirarea termenului de trei luni.

50. În consecință, Tribunalul nu trebuia să admită acest motiv invocat de Letonia și se impune anularea hotărârii atacate.

B – Cu privire la acțiunea la Tribunal

51. Conform articolului 61 primul paragraf a doua teză din Statutul Curții de Justiție, în cazul anulării deciziei Tribunalului, Curtea poate să soluționeze ea însăși în mod definitiv litigiul atunci când acesta este în stare de judecată.

52. Nu există dubii că aceasta ar fi situația dacă, pentru a-și susține acțiunea, Letonia ar fi invocat depășirea de către Comisie a prerogativelor pe care le are în temeiul articolului 9 alineatul (3) din Directiva 2003/87. Astfel, Curtea a decis deja, în ceea ce privește Estonia și Polonia, că Comisia nu este autorizată să fixeze, precum în prezenta cauză, un nivel maxim de emisii pe baza propriilor

tehnică de modelare¹³. Însă, dat fiind că Letonia a omis să invoce acest motiv, se află în această privință în aceeași situație precum celelalte 24 de state membre care nu au contestat deciziile Comisiei privind PNA ale acestora pentru anii 2008-2012, chiar dacă este probabil că aceste decizii sunt afectate de aceleași vicii juridice.

53. În schimb, în susținerea acțiunii formulate la Tribunal, Letonia a invocat alte patru motive, întemeiate, primul, pe încălcarea competențelor stabilite prin Tratatul CE în materie de politică energetică, al doilea, pe încălcarea principiului nediscriminării, al treilea, pe nerespectarea obligațiilor care decurg din Protocolul de la Kyoto, iar al patrulea, pe nerespectarea termenului de trei luni prevăzut la articolul 9 alineatul (3) din Directiva 2003/87.

54. Ținând seama de considerațiile de mai sus, al patrulea motiv nu poate fi primit. Celelalte motive nu au fost examinate nici de Tribunal, nici de Curte. Considerăm că al treilea motiv poate fi respins, însă primele două motive nu sunt în stare de judecată, astfel cum vom detalia în continuare.

1. Cu privire la primul motiv

55. Prin intermediul primului motiv, Letonia susține că decizia Comisiei încalcă competențele acordate statelor membre în materie de politică energetică în temeiul articolului 175 alineatul (2) litera (c) CE [devenit articolul 192 alineatul (2) litera (c) TFUE]. În temeiul acestei dispoziții, măsurile de politică de mediu care afectează semnificativ alegerea pe care o poate face un stat membru între diferitele surse de energie și structura generală a aprovizionării sale energetice necesită o decizie a Consiliului adoptată cu unanimitate, după consultarea Parlamentului European. În schimb, temeiul juridic al Directivei 2003/87, respectiv articolul 175 alineatul (1) CE [devenit articolul 192 alineatul (1) TFUE], prevede procedura de codecizie, care corespunde procedurii legislative ordinare actuale.

56. Comisia răspunde în mod întemeiat la acest argument că decizia sa se întemeiază numai pe Directiva 2003/87. Argumentul Letoniei trebuie totuși înțeles în sensul că Comisia a interpretat și a aplicat directiva astfel încât ar fi trebuit să fie întemeiată pe alt temei juridic, respectiv pe articolul 192 alineatul (2) litera (c) TFUE.

57. Potrivit unei jurisprudențe constante, alegerea temeiului juridic al unui act al Uniunii trebuie să se întemeieze pe elemente obiective, care pot face obiectul controlului jurisdicțional, printre care se numără obiectivul și cuprinsul actului. În cazul în care examinarea unei măsuri demonstrează că urmărește două obiective sau că are două componente și dacă unul dintre aceste două obiective sau componente poate fi identificat ca principal, în timp ce celălalt este numai accesoriu, actul trebuie să aibă un singur temei juridic, respectiv cel impus de obiectivul sau de componenta principală sau preponderentă¹⁴.

58. În consecință, atunci când a adoptat decizia atacată, Comisia nu putea interpreta sau aplica Directiva 2003/87 astfel încât, *în esență*, să afecteze semnificativ alegerea unui stat membru între diferite surse de energie și structura generală a aprovizionării sale cu energie. Temeiul juridic al directivei nu ar fi totuși repus în discuție dacă directiva ar afecta, chiar semnificativ, numai o componentă sau un obiectiv de importanță secundară, sub forma unui efect secundar.

13 — A se vedea Hotărârile Comisia/Polonia, punctul 76 și urm., și Comisia/Estonia, punctul 78 și urm., citate la nota de subsol 9.

14 — Hotărârea din 30 ianuarie 2001, Spania/Consiliul (C-36/98, Rec., p. I-779, punctul 58 și urm.), și Hotărârea din 19 iulie 2012, Parlamentul European/Consiliul (C-130/10, punctul 42 și urm.).

59. Nu este posibil să se determine independent de al doilea argument din apărarea Comisiei dacă aceasta, pentru a adopta decizia atacată, s-a întemeiat pe o interpretare a Directivei 2003/87 incompatibilă cu temeiul său juridic. Astfel, Comisia susține că decizia atacată nu afectează în mod semnificativ alegerea pe care o poate face Letonia între diferite surse de energie și structura generală a aprovizionării sale cu energie.

60. Pentru a analiza acest argument, Curtea ar trebui să examineze argumentele de fapt ale părților. În măsura în care această competență revine Tribunalului, acest motiv nu este în stare de judecată¹⁵.

2. Cu privire la al doilea motiv

61. În cadrul celui de al doilea motiv, Letonia susține că metoda de evaluare a Comisiei penalizează statele membre ale căror emisii sunt reduse. Comisia contestă acest argument.

62. Dat fiind că și acest motiv necesită aprecierea argumentelor de fapt ale părților, nici el nu este în stare de judecată.

3. Cu privire la al treilea motiv

63. În cele din urmă, Letonia arată că și-a îndeplinit obligațiile care decurg din Protocolul de la Kyoto. Comisia ar impune o reducere mai semnificativă a emisiilor de gaze cu efect de seră. Or, acest fapt ar fi incompatibil cu anexa III punctul 1 din Directiva 2003/87, care prevede că PNA trebuie să fie conform cu obligațiile stabilite prin protocol.

64. Comisia răspunde totuși în mod întemeiat că anexa III la Directiva 2003/87 cuprinde cerințe referitoare la PNA care le depășesc pe cele prevăzute de protocol. Punctele 2 și 3 din anexa III impun în special ca progresele realizabile în materie de reducere a emisiilor să fie considerate drept bază a alocării drepturilor. Această reducere nu este, așadar, limitată de obligațiile care decurg din Protocolul de la Kyoto.

65. Așadar, acest motiv nu poate fi primit și trebuie respins.

4. Concluzie

66. În consecință, este necesară trimiterea cauzei la Tribunal pentru a se pronunța cu privire la primele două motive invocate de Letonia.

VI – Cu privire la cheltuielile de judecată

67. Întrucât cauzele sunt trimise spre rejudecare la Tribunal, cererea privind cheltuielile de judecată aferente prezentei proceduri de recurs se soluționează odată cu fondul¹⁶.

15 — Hotărârea din 24 mai 2012, Formula One Licensing/OAPI (C-196/11 P, punctul 57).

16 — Hotărârea din 13 octombrie 2011, Deutsche Post și Germania/Comisia (C-463/10 P și C-475/10 P, Rep., p. I-9639, punctul 83).

VII – Concluzie

68. Propunem, prin urmare, Curții să se pronunțe după cum urmează:

- 1) Anulează Hotărârea Tribunalului Uniunii Europene din 22 martie 2011, Letonia/Comisia (T-369/07).
- 2) Trimite cauza la Tribunalul Uniunii Europene pentru a se pronunța asupra primelor două motive ale Letoniei.
- 3) Cererea privind cheltuielile de judecată se soluționează odată cu fondul.